

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Ostanek

ML

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko 100 D. Cena Marijnova Lista na celo leto je: doma 10 D., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista i Amerikanci dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali upravništvo Novin v Črensovece, Prekm.

„Vredništvo i upravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar, za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstom je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača upravništvo „NOVIN“.

Prekmurskim Slovencom v Ameriki.

Kak smo že javili v našem listi, so nas obiskali vlč. g. K. Zakrajšek, chičaški plebanoš, šteri so nam prinesli pozdrave od vas, rojaki v Ameriki. Povedali so nam dosta vsega od vas, od razmer i prilik, štere so pri vas, tak da smo dobili zdaj precj jasno sliko vašega življenja v Ameriki. Gospod župnik so nam povedali vesele stvari, a tudi žalostne vmes. Oblubili so pa z ednim, ka včinijo vse, ka se vse, ka je ešče slabo, obrne tudi na bolše, a zaprosili so nas, da jih mi podpiramo pō naših močaj, potom naših listov, ka mi tudi srca radi včiniimo, ar je to tudi naša dužnost.

Rojaki! Kda ste odhajali od doma v novi svet, v tujino, ste se ločili s težkim srcem od svojih domačih, od svoje rojstne hiše od svojih prijatelov. Vsakomi je trpetala topla i bridka skuza na oki; topla ar ste ljubili svojo domačijo i bridka, ar ste jo morali zapustiti. Šli ste i ka ste ponesli seov? Spomin i ljubezen na domači kraj, do svojih domačih. Neštetokrat ste se zgednoli v kraj, kde leži lübi dom i vzdihnoli ste težko i potli ste se obrnoli v duši do Boga, da vas ohrani žive i zdrave i da se povrnete ednok nazaj v svojo domovino. Nesli ste pa seov ešče dve stvari. Svojo vero i svoj jezik. Slovenski jezik svojih vrlih očakov. To je tolažilo tudi nas, šterim nam je bilo tudi težko za vami. Vüпали smo pa, če obdržite vi tevi dve svetinji, da te tudi ostanete naši. Daleč ste od doma i li redkokdaj segne kakši glas do vas od doma. Izpotavljeni ste vsem nevarnostim, štere vam ravno jemlejo tevi dve svetinji. Tam ste med različnimi narodi, šterih je dosta vekše število kak nas, zato ravno pa je potrebno, da ste v vküp tesno združeni, da bo tak vekša vaša moč. Slovenski narod je izpostavljen tu doma tudi nevarnostim, ar je mali, a te narod živi i se razvija bole kak vsi drugi, ar se zaveda, da je njegova moč samo v skupnosti. Tak včinite v Ameriki. Vsi, ka vas je Slovincov, stopite vküp, bodite kak edno. Naj node med vami Kranjca, Štajarca, Prekmurca itd. Naj node med vami svaje, nego ljubezen. Zavedajte se, da ste edno po veri i edno po jeziki. Naj mine med vami preziranje i nesporazum, ar to bō vam škodljivo največ. Imate svojo cerkev, zbirajte se v njoj, slovenska molitev i slovenska pesem, naj vam ogreva naše duše i srca, ki morajo ostati verni svojoj veri i svojim jeziki. Mate svojo šolo. Dajte svojo deco v slovensko šolo! Grešite proti svojim že mrtvim očakom, če püstitite, da vaša deca nodo znala več njihovoga jezika. Dobro je, če znate angleški, to tudi morate, a naj bo vsikdar pred vami. Slovenci smo! Gučite doma z decov slovenski, ar če to ne včinite vaša družina je ne več slovenska. Edno bi vam ešče priporočali: segnite po slovenskih novinaj. Vsakši mora meti eden slovenski list naročeni. To bōdo vam ognjišča, kde bote ogrevali za ono dvoje: verō i jezik. Naših „Novin“ ešče dosta amerikancov nema. Ta ka je vam 3 dolare?

Ravno zdaj so nas zapüstili Amerikanci, šteri so se vrnoli nazaj k vam. Kak izjavljajo, se jim je doma jako dopalo. Vidili so doma d sta lepoga i novoga i nesejo seov dosta, ka bo trbelo včiniti tudi v Ameriki, da se Slovenci ešče bole poprimejo skupnosti i tak si zagotovijo lepšo bodočnost v Ameriki. K tomj deli pristopite tudi vi Slovenci iz Slov. Krajine. Vstvarili si bodete v tujini nekaj svojega, kde se bote počutili. Slovenski narod doma napreduje i se uspešno brani i razvija, tak morajo včiniti Slovenci tudi v Ameriki, da bo bodočnost Slovincov sijajnejša i najlepša.

Blagoslavljanje velikoga oltara v Martjancih.

Svetoga Martina, naše stare Pannonije velikoga rojaka fara, Martjanci, je plavala dnes teden v istinskoj radosti. Cerkev je dobila novi veliki oltar, oltar, ki je dika nesamo martjanske fare, nego celo Slovenske Krajine. Pred bojom še je naročo patron fare, g. grof Szapáry Ladislav na Taljanskom podobo cerkvenoga patrona, sv. Martina. Umetno izdelana mramorna lepa podoba, štera bi zdaj do stojezero d narov, koštala je zavolo bojnskih i pobojskih neprikl dozda; samotarili pri martjanskem zvoniku — ne je mogla priti na oltar. — A zdaj, v lepom svetom leti, se je smilila martjanskim farnikom, ki napunjeni z božov gorečnostjov so jo zdignoli vō od zvonika i jo postavili na njej primerni novi mramornati oltar, ki je to malo farno stao teške nezano jezere nego vnoge desetjezere. Zdaj, gda naše kmečko ljudstvo teršijo velika bremena, dohodkov primernik pa skoro nema, je na vse hvalevredna martjanskih farnikov požrtvovalnost, ki so Bogi na d ko i sv. Martini na čast te krasen oltar podignoli. Načrt oltara je izdelao naš slavni slovenski stavbenik, Plečnik, ki zida i bogojansko pa jürjansko cerkev. Nega na celom oltari ni skalinici lesa, ves je z tabernaklom vred iz lepoga mramora. Samo dva leseniva čista palačeniva angelčka sta pri tabernakli, proti šteromi držita venec, kak da bi štela koronati Onoga, ki v njem prebiva za zmago lübezni, ka je pōstao naš tolažnik, naš najboljši prijateo na zemlji, komi idejo samo nebes.

Oltar so blagoslovili naš prezvišeni hercegpüšpek, dr. Karlin Andraš, ki so z svojim tajnikom že v soboto poldne prišli v Martjanec. Na kolodvoru v M. Soboti jih je počakao i pozdravo domači g. plebanoš v družbi g. kanonika Slepca i bogojanskoga plebanoša Bašša, ki so Prezvišenoga pripelali i sprevodili v Martjanec. Pred trojimi kočijami so biciklisti delali čast, bilo jih je 32, 14 ognjegascov i 18 civilov. V Martjancih jih je sprejela velika vnožina ljudj z deklkami v belo oblečenimi na čeli Prezvišeni so se podali taki v cerkev i verno ljudstvo z Najsvetejšim blagoslovili.

V nedelo se je vršilo blagoslavljanje oltara. Lepa ceremonija je trpela dobrivi dve vōri. V predgi so prezvišeni razložili zgodovino i pomen posvečenja oltara, ka je križ bō prvi oltar, zatem so so tristolet pod zemljov v katakombah skrivali krščeniki i tu na grobah mantrnikov, služili duhovniki sv. meše. Gda je pa Cerkev slobodšino dobila, so imenitne Cerkve podigavali verniki Bogi na čast v njih pa oltare, na štere so iz katakomb nosili ostanke svetnikov. To se dela i zdaj. Oltar pomeni Kristuša i mi, ki k njemu prihajamo, se pri njem posvetiti moramo. Pohvalili so tudi v predgi farnike, ki sō Bogi te lepi aldov prikazali i ki bodi že za vnoга stōletja dobivali hvalo od onih potomcov, ki se bodo okoli toga oltara zbirali. Po predgi i blagoslovu so mil. g. hercegpüšpek služili sv. mešo, pri šteroj so zvün domačega g. plebanoša i g. kanonika Slepca i njivoga tajnika navzoči bili: g. dekan Weiksl od Sv. Križa z svojim klerikom Žagarom, tišinski, bogojanski, dobrovnički, belinski i črensovski g. plebanošie, sobočki g. kaplan i katehet Horvat pa urednik „NOVIN.“

Dosta trüda so meli g. kantor i nadvučiteo Csepreghi Karol, z včenjom pesmi, pa ne zaman. Lepo sō donele pred lepim oltarom, šteroga so pomagali tudi g. kantor z dečkom Nemeš Jožefom z velikimi trüdi na mesto postavljati. Ognjegasci i v belo oblečene dekllice so podigavale celo slavnost, venci v cerkvi i okoli nje so pa od lübezni šepetali, štera je vezala vküp Slovence dvojeга vadlūvanja v šestoletnoj cerkvi katoličance: evangeličance. Dosta evangeličanci

je bilo med ognjegasci v cerkvi i vsi so se pošteno obnašali.

To slovesnosti je goreči g. plebanoš Horvat Jožef goste pogostio z bogatim obedom, pri šterom se je toplo zahvalo Prezvišenomi za trüde. — Te pa njemi i vsoj dühovščini.

Po končanom obedi so biciklisti sprevodili Prezvišenoga nazaj na Kolodvor, ki so se odpelali v družbi g. kanonika Slepca, sprevajao jih je pa domači g. plebanoš še z njihovim tajnikom. Narod jih je povsod prisrčno pozdravljao.

Gda to lepo slovesnost opišemo v zgled za nasledüvanje postavimo vse one, ki so jo začeli i dovršili z svojimi dari i z svojimi trüdi pa želemo naj düh sv. Martina, ki je iskao samo Boga, samo njegovo čast i rešenje düš, naj te düh nas vse napuni.

Jezeroletnica.

V soboto i nedelo je bio celi Zagreb na nogaj. Vülice so bile pune vnožnic; edni so prihajali, drugi odhajali, tej se zbirali, oni razhajali. Vse je šlo, vse govorilo, kričalo i spevalo.

Velko slovesnost so obhajali. Desetjezere hrvatskoga naroda, so se zbrale, da proslavijo jezeroletnico hrvatskoga kralstva; pred jezero leti je bio kronani Tomislav, prvi hrvatski kralj.

Vülice so bile razsvetlene, s streh so visele rdeče-belō-sive zastave, v oknih cvetje i znamenja hrvatskoga.

Lepo je bilo, bi pravo vsakši, što je bio navzoči. Komi se nebi dopadno varaš, šteri je ves v cvetji i tudi ponoči v dnevnoj svetlobi od vnožih električnih žarnic! Tudi Sokoli vlečejo na sebe pogled. Tu pa jih je bilo ob toj priliki jako dosta; na konjih i peški so korakali; člani, članice, narešćanjki, narašćajnice; stari, mladi, veliki, mali. Narodne noše so tudi precj lepe. Tej pa je bilo vünredno dosta. Potom pa gospodje v čarnoj obleki, s cilindrom na glavi i ofcere s svetlimi sablami na strani. Samo to je bila škoda, da je kak v soboto, tak v nedelo šo dež i je vničo vnoга svilene obleke.

Proslavo sta počastila s svojim prihodom tudi Nj. Veličanstvo kralj i Nj. Visočanstvo kralica. Gotove je, da je te visoki obisk proslavo jako podigno. Toga se je hrvatski narod tudi zavedao. Kralja i kralico je sprejeo s takšim navdušenjom i častjov, da vekše ne mogoje pokazati. Gde sta se pelala mimo, se je razlego gromovit glas: „Živijo naš kmečki, človečanski kralj Aleksander! Živijo kralica!“ To je bilo na zvüna. Kak je bilo v srcaj, je žmetno povedati.

Što pozna hrvatske razmere v prešnjih letaj i što je zdaj bio navzoči na proslavi, se je spitaao: „Ali je to mogoče? Takši preobrat? Ali to ne mogoče sama kakša komedija?“ — Lastnim očam i vüham je bilo žmetno vervati. Človek bi mislo, da je bilo vse samo senje. VoVoditeli i narod, šteri pred pol letom skoro niti čüti neso šteli o Srbaj i o kralji, so zdaj na ves glas kričali: Živijo Srbija! Živijo kralj, kralica!“ (Bog daj, da bi prišo pravi mir v državo. Vr.)

Se zna, da je meo glavno reč g. Štipica Radič. Oni je sprejemaō, pozdravlaō, razlagao, govoro, navduševao i kričao: Živijo, živijo i znova živijo! Všeširok je bio poleg i ga niti to ne zmotilo, če se je tu pa tam čüo glas: „Ali si tak rešo hrvatsko pitanje?“ i „nede živele republika?“ On je že na vse navajeni.

Slovesnost je minola, kralj i kralica se odpelala, Hrvatje pa bodo znova delali, ka njim zapove Štipica. (A ne dugo, ar se narod že drema. Vr.)

Prekmurskomi ljudstvi!
„KMEČKA POSOJILNICA“ v M. Soboti
ma dnes 30. avgusta svoj prvi uradni den ino od
zdaj naprej vsako nedelo.

81230
184

NEDELA

XIII. po Risalaj. Evang. sv. Luk. 17, 11—19. — Idite i pokažite se duhovnikom. I prigodilo se, je gda so šli, da so bili očiščeni.

Groza nas spreleti, če samo spomnimo na gobavce. Živi mrtveci so. Celo telo je pokrito z grstečimi gnojnimi ranami, štete povzročajo neznošen smrad, iz oči sija nedopovedliva bolest trpljenja, vüsta se brezglasno odperajo i zapirajo, kak da bi štela zazavati na pomoč, omehčati srca i zbüditi smilenje; zakričala bi, a grlo je stisnjeno i začüje se samo öbüjno hrepenje. To je telovna gobavost. Je pa zvün te druga, še strašnejša.

Düševna gobavost je še grozovitejša, tak da se prvoy niti primerjati ne da. Telovni gobavec je živ mrtvec, düševni gobavec pa je pravi mrtvec, ar je zgübo tisto, ka daja düši življenje, zgübo je miloščo božo. Brez milošče bože najpre ne dühovnoga življenja. — Düševna gobavost, greh, düšo vmori. Ali ne to najstrašnejše, ka nas more zadeti? Ka nas more še hüšega doleteti, ka je düševni smrt; smrt tiste düše, šteta je stvorjena za gledanje Boga, za večno življenje, za vživanje nebeske blaženosti? Ne hüše nas nemre zadeti, ar je smrt düše neskončna, nezmerna nesreča.

Ali nesmo tüdi mi gobavi? Ali naše düše neso zadüšili grehi — krvavi smrtni grehi? I če so? Ka nam je potom včiniti? Spoved je edina pomoč za ozdravljenje düševne gobavosti. Zato pa: „Hodimo i se pokažimo dühovnikom.“ Jezuš nam zagotavlja, da bomo očiščeni.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Državna realna gimnazija v Murski Soboti. Razredni izpiti se začnejo 24. avgusta, nižji tečajni izpit 25. avgusta. Vpišuvanje učenov v I. razred bo 1. septembra od 8—10. vöre, vpišuvanje repetentov (ponavlačöv) v I. razred i vseh ostalih učenov v II. do VII. razred pa 3. septembra ob 8. vöri. Vsa druga pojasnila so razvidna na deski za razglase. — Ravnateljstvo.

„Kmečka posojilnica“ se dnes, 30. avgusta odpre v M. Soboti. Svojo pisarno bo mela v hiši g. Faflika prek od bolnišnice. Po velikoy božoy službi pridite vsi sem, ki se štete med kmete, ki živete od kmetov i ki štete kmečkomy ljudstvi pomagati. — En delež (akcija) köšta samo 5 Din.

Kapela. V sosedstvi naše lepe Sl. Krajine se ponosno zdigavle Kapela, čuvarica naša. Kamašteč se obrneš najpre, dragi Slovenec, gleda te povsod Kapela. Stoletnico je obhajala na Veliko mešo za prijazna cerkev i 55 letnico mešništva njeni voditeo, pri nas v najlepšem spomini živoči mil. g. Martin Meško, č. kanonik i pleb. kapelski. Pri töj priliki so blagoslovili tüdi mil. pušpek nad 14 metrov teški zvon. — Lepoy Kapeli želemo še nešteti stoletnic, njeñomy voditeli pa dugo življenje do skrajnih mej človeki od Boga določenoga življenja.

Dobrovnik. Naši Madjari so lepo šli za Radičom vüpajoče se, ka njim te nazajspravi odvzeto zemljo. I zgodilo se je to, ka zdaj gda je sam Pavle Radič minister, so prišli pali nazaj dobrovoljci, šterim je ljudske stranke minister Vesenjaka samo zato vzel lani kraj zemljo, ar je jo domače prebivalstvo najbolje potrebnö i njemi jo pravici v prvoy vrsti ide. — Vnögim se odpirajo zdaj öči.

MALO POSESTVO ODDALJENO

od Gor. Radgone eno uro pri ökrajni cesti v zelo milem ökraju, arondirano 8 do 12 oralöv površja in sicer: njive, travniki, velik sadovnjak, žuma, zidana hiša, hlev, šupa pokrito z opeko v bližini veleposestva se po ugodnoj ceni proda. — Pojasnila pri gosp. FISCHER. Plitvički vrh pri Gor. Radgoni. 21 Din.

15 plügov zemle

„Ivankovci“ se včasi proda. Pozvedi se v tiskarni v Dolnji Lendavi.

15 hold föld

az Ivanköci földekböl azonnal eladó. Bővebbet a nyomdában D. Lendaván.

Pristopite

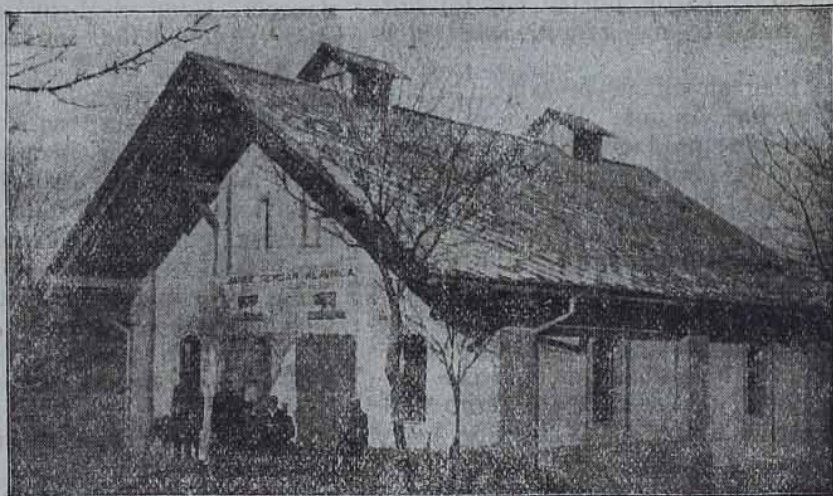
k novoustanovljenoy „MLINSKOJ ZADRUGI“ na Razkriži.

Priglasite se lahko vsakši den.

Delež je 1000 dinarov, šteti se lahko plačuje tüdi na rate.

„MLINSKA ZADRUGA“ (bivši Kumparičov mlin) Razkriž.

Izvozna klavnica
JOŽEFA BENKO
Mur. Soboti v Križevcih
Prekmurje.

Gospodarska poslopja
so krita s salonitom.

Samo s SALONITOM pokrivate hiše, ker je salonit sedaj najboljše pokrivalo! Je lahek, trpežen, kljubuje z vsakim veharom, negorljiv, nikoli ni potreben, poprave in je vsled tega tüdi najcenejši. Večletno jamčenje! Skladišče: ČEH & GASPAR, mešana trgovina in s stavbenom materijalom Murska Soboti. Ravnotam se dobivajo tüdi potrebna pojasnila.

Dobroidočä

manufakturna trgovina v Mariboru

na prometnem kraju se radi boleznü ugodno proda. Kupec lahko prevzame ves inventar in blago, ali brez inventarja in blaga. Eksistenca zajamčena.

Pismene ponudbe poslati na upravo „Jutro“ Maribor, pod šifro „sigurna bodočnost.“

K odaji je posestvo.

V Medjimurji, v Dragoslavcih odam jako fal v ednom falati ležeče, krasno vörstvo, šteto obstoji iz 15 vögriških plügov njiv, 16 plügov na jüžno stran ležeci prvovrstnih goric, 5 plügov senožati, 1ä plügov loga (na šteterom se dobi do 150 metrov gorivnih drv) i 4 plügov pri hiši stoječe senožati, sadovnjaka, dvorišča i gréd, vsega vküp do 50 vögriških plügov. — Z vörstvom vréd se še odajo sledeče stvar, štete k tomi k coy spadajo, kaki: 1. zidana hiša (2 sobi, preša i kühnja), 2. hiša za vancara (2 sobi, 1 kühnja), 3. štale i gümlö, 4. v hiši i gospodarsk h poslopih stoječe pohištvo prešo, plüg, brana i druga gospodarska škér, 5. 200 hektolitrov vsebujoče iz hrastovoga lesa napravljene lagve, 400 hl. vsebujočih lagvov iz cementa, z glažovinov odznotraj oglojene, 6 6 prasec, 7. 2 težka konja, 1 krava, 1, bika, 8. letošnji vinski pridelek, šteti prinese 180—200 hl. — Kupnina bo vprek določeno po pogajanji, plačilni pogoji se ravnotak določijo po pogajanji. Vörstvo je primerno tüdi za 2—3 sorodne družine, štete si to med seov razdelijo. Podrobnejša pojasnila da z rečjov onim, ki nakanijo kupiti, moj zavüpnik: Dr. LÁSZLÓ BÉLA, fiškališ v Čakovci.

Sprejemem na stanovanje i hrano
dva dijaka.

Vdova I. POLLAK v Čakovci, Uska ul. 9.

Prodaja hiš. V D. Lendavi se proda hiša št. 80. prek cerkvi, s prostori za 2 trgovini.

V Spodnji ulici v D. Lendavi se včasi odda hiša št. 218.

Ravnotam je na prodaj gospodarsko poslopje (stari mlin) v Mlinski ulici z ednim plügom sadovnjaka, 30 plügov zemle v bližini varoša pa se da z rende. — Bole se pozvedi v tiskarni v Dolnji Lendavi.

Ház eladás. Dol. Lendaván a templommal szemben a 80. számú ház, mely 2 üzlethelyiséggel bir, azonnal eladó. Az Alsóutcában 218. sz. ház 2 lakással azonnal eladó.

A malomutcában lévő gazdasági épület (régí malomház) egy hold gyümölcsössele azonnal eladó, ugyszintén 30 hold föld a város közelében bérbeadó. — Bővebbet a nyomdában Dolnja Lendaván.

Tri dijak ali dijakinje

se vzemejo na hrano i stanovanje v Murski Soboti. Opitati Erdösy Barnabás trgovci z papirom, hšt. 180.

Išče se za menjše gospodarstvo zvün varaša starejša kmečka ženska za
küharico.

VOGT EMIL, lastnik petanske slatine, p. Slatina Radenci, Slov.

Naročnina ino oglasí se sprejmejo za „Novine“ pri ERDÖSY BARNABAŠ, trgovci z papirom i igračami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Obrtna Banka d. d. v Ljutomeru.

Ovlaščeni zavod za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja, daje kredite po najugodnejših pogojih ter izvršuje vse bančne posle najkulantneje.